

- *actio finium regundorum – porzjon determinata okkupata mill-ġar*
  - *jekk titrasformax ruħha f'actio rivendicatoria*
- *l-actio rivendicatoria tippresupponi kontestazzjoni tat-titlu tal-proprietarju; l-azzjoni tar-regolament tal-konfini tirriżolvi kwistjoni dwar l-estenżjoni ta' dritt ta' proprijeta` mhux ikkontestat*

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMHALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

ILLUM, 13 ta' Jannar 2022

Rikors Nru. 962/2012 GM

Horace Fenech (ID 694755M) u

Anna Fenech (ID 580960M)

vs

Albert Mifsud (ID 421658M) u

Maria Anna Mifsud (ID 382261M)

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ġuramentat tal-konjuġi Fenech li permezz tiegħu wara li ppremettew illi :

Huma propjetarji assoluti tal-ġħalqa li qiegħda f'tal-Kali sive tal-Qali, fil-kuntrada ta' Delimara, limiti taż-Żejtun/Marsaxlokk, tal-kejl ta' circa sitt itmien u nofs (6T-3s-0k) u tmiss mit-Tramuntana mal-irdum ġħal fuq il-baħar tal-Hofra ż-Żgħira, mil-Lvant mal-irdum ġħal fuq is-Salina u minn Nofsinar, in parti ma' sqaq u f'żewġ partijiet oħra ma proprjeta` ta' Generoso Carabott jew aventi kawża tiegħu, kif indikata kulurita bl-aħmar fil-pjanta annessa markata Dok-HF-01, kif ukoll tas-Salina, b'kamra sovrapposta (indikata bl-ittra K), li qiegħda wkoll f'tal-Kali sive tal-Qali, fil-kuntrada ta' Delimara, limiti taż-Żejtun/Marsaxlokk, tal-kejl ta' circa tmient itmien u nofs (8T-3s-0k) u li tmiss mit-Tramuntana u mil-Lvant ma' xatt il-baħar, minn Nofsinar ma' salina oħra ta' Dun Isaija Caruana jew aventi kawża tiegħu u mill-Punent mal-ġħalqa fuq deskritta aċċessibbli mis-saq u mir-rampa u kulurita, dawn l-istess sqaq, rampa u Salina bl-ikħal fil-pjanta hawn annessa markata bhala Dok-HF-01.

Il-konvenuti, f'Awwissu tal-2004, xraw salina, aktar lejn in-Nofsinar minn dik tal-esponenti, tal-kejl ta' circa erbat itmiem (4T-0s-0k) u li tmiss mil-Lvant, minn Nofsinar u mill-Punent ma' xatt il-baħar liema Salina hija strixxata u kulurita bil-griż fil-pjanta, kif murija fl-imsemmija pjanta markata Dok-HF-01.

Il-konvenuti qiegħdin jiddetjenu s-Salina (dik kulurita bl-ikħal) u l-kamra markata (K), li huma proprjeta` tal-atturi u qabdu u ġħalqu u abbużivament inblokkaw l-aċċess li din is-salina u din il-kamra ġħandhom mis-saq u mir-rampa kuluriti bl-ikħal fil-pjanta Dok-HF-01 u qed jiddetenuhom mingħajr ma'għandhom l-ebda drittijiet biex jagħmlu dan.

Il-konvenuti għandhom ukoll proprjeta` oħra adjaċenti ġħal dik tal-esponenti kulurita bl-aħdar li qiegħda aktar lejn in-nofsinar mil-linjal orizzontali markata A - A, kif indikata fuq il-pjanta annessa markata Dok-HF-0L.

Barra minn hekk, sar aċċess mill-konvenuti fl-ġħalqa tagħhom kulurita bl-aħdar fil-pjanta annessa Dok-HF-01, ġħal ġo dik il-parti tas-saq kulurita bl-ikħal proprjeta` tal-esponenti, fil-punt markat bl-ittra (S) meta d-dħul originali għal din l-ġħalqa huwa aktar lejn il-punent cioè fejn l-ġħalqa kulurita bl-aħdar tmiss ma' sqaq, fil-punt markat bl-ittra (P) u dan ukoll sar mingħajr ma' l-konvenuti ġħandhom dritt biex jagħmlu dan.

Il-konvenuti qegħdin jiddetienu wkoll parti minn 1-ghalqa kulurita bl-aħmar fil-pjanta annessa Dok-HF-01, proprieta` tal-esponenti liema porzjoni detenuta għandha kejl superficjalji ta' circa elf tliet mijha u ħamsa u sebgħin metri kwadrati (1,375 m.k.) u għal aktar carezza qiegħda tiġi kulurita, din il-porzjoni in kwistjoni tal-ghalqa, bil-kulur vjola fil-pjanta hawn annessa markata bħala Dok-HF-02. Din id-detenzjoni wkoll qed issir da parti tail-konvenuti mingħajr ma huma għandhom 1-ebda dritt biex jagħmlu dan.

L-esponenti jixtiequ li ssir d-delimitazzjoni bejn l-imsemmija artijiet u speċjalment billi bħalissa ma jeżistu ebda ħitan diviżorji bejn iż-żewġ proprjetajiet fil-parti indikata A - A fuq il-pjanta annessa markata bħala Dok-HF-01.

Talbu lil din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara li l-esponenti huma proprjetarji tal-artijiet indikati fil-pjanta Dok-HF-01 kuluriti bl-aħmar u bl-ikħal u tal-kostruzzjonijiet kollha mibniha fuqhom;
2. Tiddikjara illi l-konvenuti ma għandhom ebda drittijiet ta' kwalsiasi natura fuq dawn l-artijiet proprjeta` tal-istess esponenti;
3. Tistabbilixxi l-konfini kollha bejn il-proprjetajiet adjaċenti tal-partijiet bl-ghajjnuna ta' espert tekniku nominat għal dan il-għan;
4. Tordna li l-konvenuti jiżgħombraw fi żmien qasir u perentorju minn kull porzjoni tal-art u benefikat li tiġi stabbilita bħala proprjeta` tal-esponenti u jgħalqu kull aċċess li għandhom minn 1-ghalqa tagħhom għal dik il-parti tal-isqaq kulurit bl-ikħal proprjeta` tal-esponenti u jingħalaq b'mod permanenti dak it-taraġġ, markat bl-ittra (T) li minn 1-ghalqa tail-konvenuti jgħati għal ħdejn il-kamra (K) u għal fuq is-salini proprjeta` tal-esponenti u kwalunkwe aċċess ieħor li mill-proprjeta` tal-intimat iwassal għal fuq il-proprjeta` tal-esponenti.
5. Tordna li jittellaw fi żmien qasir u perentorju ħitan diviżorji, ta' ħxuna skont il-ligi, bejn il-proprjetajiet tal-partijiet fejn hemm bżonn inkluż u speċjalment bejn l-artijiet kuluriti bl-aħmar u bl-aħdar, fil-parti fejn hemm indikata l-linja diviżorja markata A - A li jidhru fil-pjanta

annessa markata bħala Dok-HF-01 u dan bi spejjes bin-nofs bejn l-esponenti u l-konvenuti taħt id-direzzjoni ta' perit tekniku nominat mill-Qorti u fil-każ li jgħaddi t-terminu prefiss inutilment, tawtorizza li jittellgħu dawn il-ħitan mill-esponenti dejjem a spejjeż bin-nofs bejn l-istess partijiet,

Rat ir-Risposta Ĝuramentata tal-konjugi Mifsud li permezz tagħha eċċepew illi :

1. Fejn tidħol l-ewwel talba attriči l-esponenti jeċċepixxu illi waqt li l-parti mmarkata bl-ikħal hija proprjeta` tal-atturi, il-parti mmarkata bl-ahmar m'hijiex kollha proprjeta' tal-atturi imma biċċa minnha, dik li tmiss mal-parti mmarkata bl-ikħal u bil-parti mmarkata bl-ahdar li hi mmarkata bil-vjola, hi proprjeta' tal-esponenti kif se jiġi ipprovat;
2. Fejn tidħol it-tieni talba attriči, it-talba hija kontestata stante li l-esponenti għandu dritt ta' passaġġ mill-parti mmarkata bl-ahdar għall-parti mmarkata bl-ikħal, liema passaġġ ilu južaħ iktar minn 50 sena u akkwiżixxa favur tiegħu parti minn kamra li tinsab kostruwita fuq il-biċċa l-kaħla u li testendi għal go għar taħt il-biċċa l-ħadra u li ilha hemm iktar minn 50 sena u dana kif se jiġi pprovat;
3. Fejn tidħol it-tielet talba m'hemmx oppożizzjoni;
4. Ir-raba' talba hija kompletament kontestata;
5. Fejn tidħol il-ħames talba l-esponenti jirrimettu rwieħhom.

Rat ir-rapport ta' Alan Saliba maħtur minnha bħala perit tekniku.

Rat it-tweġibiet tal-istess perit għad-domandi in eskussjoni.

Rat ir-rapport tal-periti addizzjonali.

Rat it-tweġibiet tal-istess periti addizzjonali għad-domandi in eskussjoni.

Rat l-atti l-oħrajn kollha tal-kawża b'mod partikolari l-kuntratti, pjanti, u ritratti esibiti.

Ikkunsidrat:

Aspetti legali.

Permezz tat-tielet talba tagħhom, l-atturi qegħdin jitolbu l-istabbiliment tal-konfini bejn il-proprjeta` tagħhom u dik kontingwa tal-konvenuti. Fi kliem ieħor qegħdin jitolbu r-regolament tal-konfini.

Fid-Dritt Ruman, l-azzjoni *finium regundorum* kienet meqjusa *judicia duplia*. Skont il-**Pothier**, f'din l-azzjoni kull parti hija kemm attur kif ukoll konvenut.¹ Kull parti trid tressaq il-provi tagħha u mbagħad il-Qorti trid tqis il-provi kollha, teżamina u tqabbel it-titli esibiti mill-partijiet, tagħmel aċċessi, u, meta jkun meħtieġ, tordna perizji u li jsiru kejlijiet. Dan mingħajr ma tkun meħtieġa l-prova dijabolika tal-azzjoni rivendikatorja.

Din l-azzjoni mhix soġgetta għall-preskrizzjoni, għaliex tikkorrispondi għal dritt inerenti għal dak tal-proprjeta`; tant li s-sidien lanqas jistgħu jirrinunżjaw għal din l-azzjoni.

Hemm distinzjoni bejn (i) is-sempliċi azzjoni għat-tqegħid tas-sinjali; (ii) azzjoni għar-regolament tal-konfini, u (iii) azzjoni għall-korrezzjoni tal-konfini.

Jista' jkun li ma jkunx hemm kontroversja dwar il-konfini u għalhekk l-azzjoni tkun waħda purament personali. Jista' jkun ukoll li sid partikolari jilmenta b'mod ġenerali dwar użurpazzjonijiet mill-ġar mingħajr ma jkun kapaċi juri xi porzjon certa u determinata tiegħu li għiet okkupata mill-ġar. F'każ bħal dan, l-ġhan ewljeni tal-azzjoni jkun l-iffissar tal-konfini incerti u konfuži; it-tqegħid tas-sinjali jkun biss sussidjarju. Din hija l-propria azzjoni *finium regundorum* tad-Dritt Ruman. L-ġhan tal-azzjoni jkun li jgħiegħel lill-konvenut iġib il-provi dwar safejn twassal l-art tiegħu; l-azzjoni tibqa' waħda personali: *finium regundorum actio in personam est, licet pro vindicatio rei est*.² Fl-ahħarnett l-

¹ Pothier, *Tr. Du contr. de societe* n. 231.

² ID.

attur, in forza ta' titli li jiproduci, jista' jitlob biċċa art partikolari posseduta mill-konvenut. F'każ bħal dan, anke jekk jitlob ukoll it-tqegħid tas-sinjali, u ġhalhekk it-twettiq ta' obbligazzjoni personali tal-konvenuti, hemm certi ġuristi li jsostnu li l-oġġett ewljeni tad-domanda għandha karattru reali u allura l-azzjoni titrasforma ruħha f'waħda ta' rivendikazzjoni.³ B'danakollu, il-ġurisprudenza Taljana hija deċiżament orjentata b'mod li tqis it-tielet kategorija bħala incertezza soġġettiva u b'hekk tibqa' xorta waħda fil-kategorija tal-azzjoni *finium regundorum*: Fi kliem il-**Qorti tal-Kassazzjoni**:

*“L’azione di regolamento del confine presuppone un’incertezza oggettiva e soggettiva sul confine del fondo, ossia un’incertezza derivante dalla mancanza di un limite apparente o un’incertezza soggettiva, derivante dalla contestazione del limite apparente”.*⁴

Il-Bianca, fuq l-awtorita` ta sentenza oħra tal-Qorti tal-Kassazzjoni⁵, jgħid li :

“In aderenza a questo orientamento l’azione rientra nello schema del regolamento di confine anche quando il proprietario lamenti l’usurpazione di una striscia di terreno confinante, sempreche` il convenuto non contesti il titolo di acquisto dell’attore ma opponga un titolo di acquisto poziore”.

L-azzjoni tar-regolament tal-konfini tiddistingwi ruħha mill-azzjoni rivendikatorja għaliex filwaqt li din tal-aħħar tippresupponi **kontestazzjoni tat-titlu** tal-proprietarju, l-azzjoni tar-regolament tal-konfini tirriżolvi kwistjoni dwar **l-estenzjoni** ta' dritt ta' proprjeta` mhux ikkcontestat. Ikun hemm azzjoni

³ Francesco Saverio Bianchi, Corso di Codice Civile Italiano Vol 9, Parte I, pagina 911 (1895)

⁴ C. 18.04.1994 iċċitata minn C. Massimo Bianca, Diritto Civile, Vol 6, La Proprieta` (1999) para. 217, pagina 435.

⁵ C. 27.05.1997, n. 2857 iċċitata minn C. Massimo Bianca, Diritto Civile, Vol 6, La Proprieta` (1999) para. 217, pagina 436.

ta' rivendika biss jekk il-ġar jikkontesta l-proprjeta` tal-ġar permezz ta' titolu divers, bħal meta jallega l-užukapjoni tal-fond *kollu* tal-ġar. Fl-azzjoni għar-regolament tal-konfini, il-ġar ma jikkontestax it-titlu tal-proprietà, imma jallega abbaži ta' tali titlu u tat-titlu tiegħu ta' proprjeta` li l-konfini huma diversi.⁶

Ikkunsidrat:

L-istrixxa art vjola.

Il-Qorti sejra tibda billi titratta l-kontestazzjoni tal-parti l-vjola fuq il-pjanta Dok HF-02 a fol 6 tal-proċess esibita mar-Rikors Maħluf li ż-żewġ partijiet isostnu li hija tagħhom.

L-attur akkwista l-porzjoni l-ħamra permezz tal-kuntratt tat-22 t'Awwissu 1989 u ieħor tal-1 ta' Diċembru 1989.⁷ Il-konvenut akkwista l-porzjoni l-ħadra – u l-vjola – permezz ta' kuntratt tat-22 ta' Mejju 1991.⁸

Il-parti vjola hija nkluża kollha kemm hi fil-pjanta annessa mal-kuntratt tal-akkwist tal-konvenut. Min-naħa l-oħra, fil-pjanta mal-kuntratt tal-akkwist tal-attur, mhux l-art vjola kollha hija inkluża; parti minnha u ċjoe` l-istrixxa t'art ta' 285 metri kwadri indikata f'paragrafu 4.21 tar-rapport tal-perit Alan Saliba⁹ mhijiex inkluża. Il-perit tekniku sab li l-estensjoni tal-art indikata fil-kuntratt tal-akkwist tal-attur hija waħda korretta u taqbel mal-pjanta.

---

⁶ Maria Dolores Debono v Joseph Grech 28.04.2003 Prim'Awla tal-Qorti Ċivili.

⁷ Dok HF-04 u pjanti Dok HF-58 u HF-59; Dok HF-05.

⁸ Dok HF-12.

⁹ Fol 163.

Permezz tal-kuntratt tal-1971, Giovanni Mifsud (missier il-konvenut) akkwista 1T.3s.2k ċirka (1,723 m.k), kompriżi l-ħitan, tmiss nofsinhar u punent ma' sqaq u ma' spazju pubbliku u mit-tramuntana ma' beni tal-werrieta ta' Joseph Pace O'Shea “**kif tidher l-istess porzjoni delineata bil-linka fil-pjanta hawn annessa markata (sic) ‘A’**”.¹⁰ Kopja ta' din il-pjanta hija esibita mill-atturi a fol 217 wara li nstabet fil-volum tar-reġistru tal-atti tal-istess Nutar billi ma kinitx fil-volum originali, u dan skont nota miktuba min-Nutar Princípali tal-Gvern a fol 218A u ċjoe` fuq in-naħha ta' wara ta' kopja legali tal-istess pjanta. Kjarament, kunrarjament għal dak li jallegaw l-atturi, din il-pjanta turi l-konfini tal-proprietà bhala li jinkludu l-parti l-vjola fuq pjanta Dok HF-02 esibita mar-rikors maħlu.

Il-perit tekniku spjega sewwa l-inkonsistenzi kbar li sab fir-rigward tal-art tal-konvenut. Sab li hija provenjenti minn qasma tal-1883 ibbażata fuq pjan ta' qasma ta' certu Perit Mamo Mompalao (Dok. HF-22). Sab ukoll li għalkemm ġie ddikjarat li kienet qiegħda tiġi ttrasferita l-ewwel porzjoni (tal-kejl iddikjarat fil-kuntratt tal-1971 ta' IT.3.s2k kif digħa` msemmi) fil-fatt kienet qiegħda tiġi ttrasferita t-tielet porzjoni li kellha kejl iżgħar – dak ta' 1T.2s.4k (1,573 m.k.). Barra minn hekk, il-pjanta ta' mal-kuntratt tal-1971 ma taqbilx mal-kejl imniżżejjel fl-istess kuntratt; turi, minflok, art ta' 2,541m.k. li hija 61% ikbar mill-kejl proprju tagħha.¹¹ Il-konfużjoni tkompli tiżdied billi fil-kuntratt tal-akkwist tal-konvenut tal-1991, hemm indikat li akkwista biss 275 m.k. – evidentement frott ta' żball grossolan.

---

¹⁰ kopja ddattilografata tal-kuntratt tan-Nutar Dottor Robert Girard tas-17 ta' Novembru 1971 Dok HF-21 a fol 414.

¹¹ Para. 5.22 tar-rapport tal-Perit Alan Saliba a fol 171.

Minkejja dawn l-inkonsistenzi kollha, il-perit ikkonkluda¹² li l-atturi huma proprjetarji tal-art ikkulurita bl-aħmar eskluža l-istrixxa immarkata A-A fuq Dok HF-01 tal-kejl ta' 285 m.k. u hekk stabbilixxa l-konfini ta' bejn il-partijiet f'din il-parti.¹³ B'dan il-mod, il-perit żamm għal kollex mal-kuntratt tal-akkwist tal-attur u mal-pjanta annessa miegħu. Mistoqsi in eskussjoni, wieġeb li l-linja diviżorja ma ħoloqhiex b'mod artificjali, jew in forza ta' sempliċi kalkolu matematiku, imma segwa pedament li għadu jeżisti u jidher ta' ħajt tas-sejjieħ li ġġarraf maż-żmien. Kull m'għamel hu li estenda l-linja tal-pedament sas-sies. Il-perit tekniku sab li probabbilment il-ħajt imġarraf kien iservi ta' marka diviżorja naturali tal-limitu tal-proprjeta` tal-atturi. Għalhekk m'acċettax l-allegazzjoni tal-atturi fid-domandi in eskussjoni tagħhom li l-proprjeta` tagħhom kienet tinkludi l-istrixxa ta' 285 m.k. u ċjoe` sal-ħajt li hemm biswitha, minkejja li dan ifisser li għandhom area ikbar minn dik indikata fil-kuntratt tal-akkwist u l-pjanta annessa miegħu; abbaži li l-kejl huwa “ċirka”.

Il-Qorti taqbel mal-imsemmija konstatazzjonijet tal-perit ġudizzjarju Alan Saliba, kif ukoll ikkonfermati mill-periti addizzjonali. Wara kollex, il-konklużjonijiet tal-istess espert iżomm intatt il-kuntratt tal-akkwist tal-atturi, filwaqt li jsib, fuq baži logika, li l-bqija tal-proprjeta` tappartjeni lill-konvenut minkejja l-inkonsistenzi fil-provenjenza tal-art tiegħu; anke għaliex ma jirriżultax li hemm terzi persuni li kienu sidien ta' xi porzjon art ta' bejn l-atturi u l-konvenuti. Dak li m'għandux l-attur, verosimilment u bi proċess t'eliminazzjoni għandu l-konvenut.

Fl-aħħarnett il-Qorti ma taqbilx mas-sottomissjoni tal-konvenuti – mhux magħmula permezz ta' eċċeżżjoni – li għar-rigward tal-porzjon immarkata bil-vjola, l-atturi qiegħdin jimmaskeraw azzjoni rivendikatorja b'azzjoni

¹² Para 9.10 a fol 185

¹³ ara para. 9.04 tar-rapport a fol 186.

apparentement għar-regolament tal-konfini, u dan abbaži tad-dottrina u għurisprudenza suesposta. Għalhekk il-provi li ressqu l-atturi huma suffiċjenti u ma kellhomx ġħalfejn iressqu l-prova dijabolika. Lanqas sejra tagħti każ ta' dak li jallegaw il-konvenuti fin-nota ta' sottomissionijiet tagħhom fis-sens li kien hemm użukapjoni tal-porzon art in kwistjoni, billi ma saret l-ebda eċċeazzjoni formali f'dan is-sens rigward din l-art, għalkemm saret rigward il-kamra u d-dintorni tagħha. Tant li fl-ewwel eċċeazzjoni, il-konvenuti stqarru sempliciement li l-art hi proprjeta` tagħhom “kif se jiġi pprovat”.

Ikkunsidrat:

Il-kamra u t-taragħ.

Il-Qorti issa sejra tgħaddi biex tikkunsidra l-limitazzjoni tal-konfini fejn tinstab il-kamra kostruwita taħt is-sies u čjoe` in parti taħt il-parti l-ħadra u in parti fuq il-parti l-kaħla kif murija fil-pjanta Dok HF-01 a fol 5 tal-proċess.

Fir-Rikors Ġuramentat, fis-salina kkulurita bl-ikħal fil-pjanta Dok HF-01, li jippretendu li hija proprjeta` tagħhom, l-atturi jindikaw kamra bl-ittra K. Jallegaw li l-konvenuti qegħdin jiddejtenu abbużivament kemm il-kamra kif ukoll is-salina. Permezz tar-raba' talba tagħhom, jitkolbu li jingħalaq it-tarag immarkat bl-ittra T fuq l-istess pjanta, li jagħti minn għalqa tal-intimati għal-ħdejn l-imsemmija kamra u għal fuq is-salini. Jitkolbu wkoll li l-konvenuti jiżgħiġi minn kull benefikat mibni fis-salina, mingħajr ma jsemmu spċifikament il-kamra msemmija.

Fit-tweġiba maħlu fa tagħhom, il-konvenuti jammettu li l-parti l-kaħla hi proprjeta` tal-atturi iż-żda jallegaw li akkwiżixxew favurihom l-imsemmi passaġġ li ilu jintuża għal iktar minn 50 sena kif ukoll parti mill-istess kamra li tinstab

mibnija fuq is-salina kkulurita bl-ikħal “u li testendi għal ġo għar taħt il-biċċa l-hadra u li ilha hemm għal iktar minn 50 sena u dana kif se jiġi ippruvat”.

L-ecċeżżjoni kif impustata mhix waħda valida. Kif inhu sew magħruf, il-preskrizzjoni akkwiżittiva tista' tkun dik ta' 30 sena kif ukoll dik tal-10 snin.¹⁴ Il-Qorti ma tistax *ex officio* tagħti effett ghall-preskrizzjoni jekk ma tiġix eċċepita mill-parti nteressata u m'għandhiex, għalhekk, tfittex biex tara hix applikabbli għall-każ xi preskrizzjoni partikolari li ma tkunx ġiet indikata b'mod ċar u espliċitu minn min jinvokaha.¹⁵

Anke kieku kellha din il-Qorti tmidd saqajha barra mill-friex u tindividwa t-tip t'ecċeżżjoni applikabbli, xorta waħda ma kinitx tirnexxi. Billi ma jirriżultax li l-konvenuti għandhom titlu tajeb biex jitrasferixxi l-proprjeta` fuq il-kamra in kwistjoni, il-preskrizzjoni akkwiżittiva ta' 10 snin mhix applikabbli. Jonqos għalhekk jiġi eżaminat jekk hemmx il-preskrizzjoni ta' 30 sena.

Jirriżulta li l-kamra in kwistjoni tinstab taħt is-sies li jifred il-parti l-hadra murija fuq il-pjanta msemmija u s-salina mmarkata bl-ikħal. Is-sies ma jitlax kartabun minn mas-salina, imma huwa ta' forma irregolari, kif iffurmat mill-elementi tan-natura, hekk li l-parti t'isfel tas-sies ittiekklet b'mod li l-parti ta' fuq ġiet tisporgi 'l barra. Fl-ispazju hekk maħluq min-natura, missier il-konvenut (xi żmien wara li xtara s-salina li tmiss mas-salina l-kaħla fis-sena 1962), u, iktar tard, il-konvenut (wara s-sena 2004), komplew ħaffru l-blatt. Missier il-konvenut bena kamra li tinstab parti taħt il-parti ta' fuq tas-sies, b'mod li parti mis-saqaf tagħha jikkonsisti fil-blatt imħaffer taħt l-istess sies, u parti oħra

¹⁴ (apparti ta' 40 sena fil-każ ta' fedekommess, knejjes jew istituzzjonijiet piji li mhuwiex il-każ hawnhekk.

¹⁵ XXXIII.i.481; XXXIV.i.410; XL.i.170 u Joseph Grech v'Emanuele Camilleri 21.03.1977 Qorti tal-Appell , sede Kummerċjali, ippreseduta mill-Profs. JJ. Cremona, F Mizzi, u G Schemb

mibnija ‘l barra mis-sies, fuq il-parti l-kaħla. Il-kamra hija aċċessibbli minn passaġġ gej mill-parti l-ħadra, proprjeta` tal-konvenut.

Jirriżulta li missier il-konvenut kien juža’ l-kamra biex jaħżeen il-melħ u l-ghodda,¹⁶ u li din il-kamra baqgħet tīġi okkupata mill-familja tal-konvenut.¹⁷

Skont il-Perit Alan Saliba, jirriżulta li l-kamra tidher fiċ-ċirku aħmar fir-ritratt meħud mill-ajru tal-1967.¹⁸ Għalkemm m'għandhiex għalfejn tiddubita l-interpretazzjoni tal-pjanta mill-perit tekniku tagħha, il-Qorti tistqarr li mhijiex qiegħda tagħraf xi kostruzzjoni fiċ-ċirku msemmi. L-attur¹⁹ xehed li qabel issena 1969/70 kien hemm kamra oħra li kienet bejn wieħed u ieħor fejn illum hemm il-parapett quddiem il-kamra eżistenti.

Il-Perit tekniku jirrileva li għalkemm, skontu, il-kamra kienet digħa` mibnija, la tissemma’ fil-kuntratt ta’ missier il-konvenut tal-1971 u lanqas fil-kuntratt tal-attur tal-1992.²⁰

Is-salina mmarkata bl-ikħal, flimkien mat-territorju mmarkat bl-aħmar fuq il-pjanta HF-01, kienet proprjeta` ta’ Joseph Mary Pace, li kien jircievi l-qbiela mingħand il-familja Mercieca. Din kienet inkwilina, u kienet taħdem is-salina, sa mis-seklu dsatax. Tonina Mercieca, li kienet tiffrekwenta t-territorju sa ma miet missierha fis-sena 1934,²¹ ma tiftakar ebda kamra fit-territorju in kwistjoni.

¹⁶ Skont diversi xhieda cċitati fir-rapport tal-Perit Alan Saliba a fol 179, nota numru 22.

¹⁷ Skont diversi xhieda cċitati fir-rapport tal-Perit Alan Saliba a fol 179, nota numru 23.

¹⁸ Para 5.23 tar-rapport, a fol 171. Ir-ritratt jinstab a fol 424.

¹⁹ L-attur in kontro-eżami a fol 303 u 304, 308

²⁰ Para 6.41 a fol 180.

²¹ affidavit tal-15.12.1993 a fol 484. Fotokopja biss esibita; iżda l-konvenuti m'oġgezzjonawx għall-produzzjoni tagħha.

Nazzareno Mercieca, ġuvni, kien l-aħħar inkwilin, u ċeda l-kera billi taha t-territorju lura lis-sid fis-sena 1970.²² Hadd qatt ma ddisturbah fid-dgawdija tiegħu. Xehed li ma kienx hemm kmamar fit-territorju ġhajr waħda tal-konkrit in-naħha t'isfel, użata mis-servizz militari Ingliż.²³

Il-konvenut Albert Mifsud xehed li missieru kien xtara l-parti l-hadra li kien fiha kamra li fiha kienu jitpoġġew l-ghodda u l-melħ. Iżid jgħid li ‘Ngħid illi missieri għamel żmien twil ħafna jaħdem ix-xatt kollu li kien bis-salini. Għal dan il-fini huwa kien bena erbat ikmamar fl-ġħalqa immarkata bl-aħdar u saħansitra ħaffer kamra oħra, liema kamra tidher immarkata bl-ittra K fuq il-pjanta immarkata HF01 annessa mar-rikors ġuramentat.²⁴

“Oħti sussegwentement bieqħet is-salini u l-kamra... lil certu Angelo Fenech li jiġi l-kuġin tal-attur”²⁵ Wara l-konvenut xtara mingħandu. Imbagħad sar att korrettorju. Isostni li l-kamra hija tiegħu għaliex bnieha missieru iktar minn 50 sena qabel (l-affidavit sar fis-17 ta’ Novembru 2017. 50 sena qabel jiġi 1967).

Certu Michaelangelo Fenech (mhux Angelo Fenech li bieqħ lill-konvenut) għamel affidavit fuq talba tal-konvenut. Jistqarr li kien midħla tal-inħawi anke billi kien imur hemm għall-kaċċa. Jibda biex jgħid li missier il-konvenut beda jqatta’ l-blatt sabiex jibni l-kamra “għall-ħabta tal-1962” ftit wara li xtara s-salini.²⁶ Imbagħad iktar tard jgħid li “meta Ganni bena l-kamra... għamel ukoll it-taraġġ li għadu eżistenti sal-lum li jwassal propru mill-kamra għall-fond

²² affidavit tal-attur a fol 318 u 319.

²³ affidavit tal-15.09.1993 a fol 487. Fotokopja biss esibita; iżda l-konvenuti m'oġgezzjonawx għall-produzzjoni tagħha.

²⁴ Fol 222

²⁵ affidavit tal-konvenut a fol 223

²⁶ para 6 a fol 269

proprjeta` tal-istess Ganni Mifsud immarkat bl-aħdar...”²⁷ Il-parti bl-aħdar inxtrat fil-1971. Jekk it-taraġ sar fl-istess żmien meta nbniet il-kamra, dan kien wara l-1971. Iktar u ikar meta dan it-taraġ iwassal ġħall-parti l-ħadra u x-xhud jinsisti li tqatta’ fl-istess territorju aħdar. Mhux verosimili li Ganni Mifsud qatta’ t-taraġ qabel m’akkwista l-parti l-ħadra. Mela aktarx il-kamra preżenti nbniet wara l-1971 u mhux ġħall-ħabta tal-1962. Xhud ieħor, ukoll prodott mill-konvenuti, Generoso Vella, xehed bl-affidavit li jiftakar il-kamra tinbena “fil-bidu tas-sittinijiet”. Jgħid ukoll li “meta Ganni tella’ din il-kamra qatta’ ġol-blat u għamel taraġ...”²⁸ L-istess osservazzjoni li saret dwar ix-xhieda ta’ Michelangelo Fenech tħodd ukoll għal Generoso Vella.

Angela Abela, oħt il-konvenut, u prodotta minnu bħala xhud, ma semmietx data meta missierha bena l-kamra, iżda xehdet li “t-taraġ għamlu meta għamel il-kamra missieri” u dan biex itella’ b’iktar faċilita` l-melħ fil-parti l-ħadra.²⁹ Żewġ xhieda oħra prodotti mill-konvenut – Anthony Bonnici³⁰ u John Mary Vella³¹, għalkemm semmew il-kamra, ma taw l-ebda ħjiel tad-data tal-bini tagħha.

Meta eċċepew il-preskrizzjoni akkwiżittiva, il-konvenuti saru atturi fir-rigward tagħha. Huma kellhom jippruvaw dak li allegaw fir-rigward tagħha, inkluż id-dekoriment tat-terminu. Biex setgħu jagħmlu dan kellhom iġib prova ċara u inekwivoka tal-bidu tiegħu; u ċjoe` tad-data ta’ meta nbniet il-kamra. Prova li ma rnexxilhomx jagħmlu. Huma jindikaw b’mod vag li nbniet f’ “il-bidu tas-snин sittin” bla ma jindikaw data eżatta. Jishq li l-kamra nbniet ftit wara li

²⁷ fol 270

²⁸ fol 285

²⁹ fol 275, affidavit ta’ Angela Abela tal-20 ta’ Frar 2014

³⁰ fol 279

³¹ fol 280

Ganni Mifsud akkwista s-salina mmarkata bil-griż fuq il-pjanta Dok HF-01. Jirriżulta li missier il-konvenut akkwista din is-salina permezz ta' kuntratt ta' xiri tal-09.08.1962 mingħand il-familja Chabron. Il-Qorti, kif diga` ndikat, ma temminx din il-verżjoni u ssib li aktarx il-kamra nbniet wara li Giovanni Mifsud akkwista t-territorju l-aħdar b'kuntratt ta' xiri tal-14.11.1971 mingħand Genovese Carabott, u li qabilha kien hemm kamra oħra mibnija fejn illum hemm il-parapett tal-kamra eżistenti.

Ukoll li kieku kellha titwemmen il-verżjoni tal-konvenuti, xorta waħda m'għaddie ix il-perjodu akkwiżittiv ta' 30 sena għaliex dan ġie nterrott permezz ta' atti ġudizzjarji ppreżentati mill-atturi li juri biċ-ċar li riedu jippreservaw id-drittijiet kollha tagħhom. Dwar is-salina mmarkata bl-ikħal, l-atturi ppreżentaw ittra uffiċjali fl-20 ta' Mejju 1992³², u protesti ġudizzjarji fil-21 ta' Lulju 1992³³ u fit-30 t'Awwissu 1993³⁴ li permezz tagħhom ippreżervaw id-drittijiet tagħhom dwarha. Għalkemm il-kamra u t-taraġ mhumiex imsemmija speċifikament, hu ċar li ppreżervaw il-jeddijiet tagħhom dwarhom wkoll, tant li l-protest tal-21 ta' Lulju 1992 jirreferi mhux biss għal pretenzjoni ta' drittijiet tal-proprjeta` imma wkoll għal kwalsiasi att ta' proprjeta`.³⁵

Għalhekk li kieku l-Qorti kellha tqis li l-preskrizzjoni eċċepita kienet dik ta' 30 sena, xorta waħda ma kinitx tirnexxi għax ma ġiex ippruvat li ddekorra l-perjodu preskrattività.

Dak li ntqal rigward il-kamra, jgħodd ukoll fir-rigward tal-parti tat-taraġ li jaġhti għaliha u li jinstab fil-proprjeta` tal-atturi.

---

³² Fol 505

³³ fol 506

³⁴ fol 521

³⁵ fol 507

Hi ligi li “kull min għandu l-proprjeta` tal-art, għandu wkoll...dak kollu li jinsab... taħt wiċċ ġ-ġart; hu jista’ jagħmel...taħt l-art, kull biċċa xogħol jew thaffir...”³⁶ kif ukoll li dak li għandu favurih preżunzjoni stabbilita mil-ligi hu meħlu minn kull prova tal-fatt prežunt.³⁷ Dan ifisser li jinkombi allura fuq l-atturi li jressqu provi kunrarji biex iwaqqa’ tali preżunzjoni dwar il-parti tal-kamra mibnija mix-xifer tal-quċċata tas-sies ‘il ġew. F’dan il-każ, mhux talli ma saritx xi prova kunrarja, talli l-atturi³⁸ f’dan ir-rigward qablu mar-rapport tal-AIC Alan Saliba fil-paragrafu 9.5 tiegħu³⁹ u ċjoe’ li “dwar il-kamra, il-parti mill-kamra ‘l barra mis-sies hija proprjeta`tar-rikorrenti filwaqt li l-kumplament tal-kamra li jiġi taħt is-sies huwa proprjeta` tal-intimati”. Il-Qorti taqbel li l-ispazju mix-xifer ta’ fuq tas-sies ‘l isfel u kull ma hemm kostruwit fih huwa proprjeta` tal-konvenuti; filwaqt li kull m’hemm mix-xifer ‘il barra huwa tal-atturi.

Il-konvenuti jsostnu, apparti l-ecċeżzjoni tagħhom li l-kamra hi tagħhom bl-użukapjoni, li, independentement minn dan, il-kamra hija entita` indiviża li ma tistax tiġi maqsuma. Jiċċitaw **Art. 571 tal-Kodiċi Ċivili** li jgħid li bini mibni *in bwona fede* fuq art tal-ġar jista’ jiġi ddikjarat proprjeta` ta’ min bena, salv l-obbligu tal-kumpens.

F’dan il-każ, il-bona fidi ġeneralment tkun dwar il-pożizzjoni tal-konfini bejn żewġ proprjetajiet: “*quel confine, o per incomplete enunciazioni dei titoli di proprietà, o per natura del terreno, o per mancanza dei termini stabili puo`*

---

³⁶ Art 323 tal-Kodiċi Ċivili.

³⁷ Art. 1234 tal-Kodiċi Ċivili. Ara wkoll Frank Calleja v. Charles Paul Attard – Qorti tal-Appell (Superjuri) 30.06.2021.

³⁸ para 31 tan-nota ta’ sottomissjonijiet aħħarija tal-atturi.

³⁹ fol 186.

*essere confuse, e il proprietario costruente avere occupato e possedere una porzione di terreno altrui, credendola sua”.⁴⁰ L-iżball irid ikun wieħed ġustifikat. Ma jkunx ġustifikat “qualora tra le confinanti proprieta` esistessero termini visibili limitativi delle medesime, se sul suolo occupato scolassero gli stillicidi della casa del vicino, ed in altri casi consimili”⁴¹. Lanqas jekk fl-assenza ta’ sinjali ċari, l-estensiōni tal-proprietà tiegħu tkun incerta u allura jmur jibni fejn l-aktar jaqbillu: “a nostro avviso” – jgħidu **Aubry et Rau** – “colui che, in mancanza di confine certi e riconosciuti, estende le sue costruzioni sopra un terreno di cui, in seguito ad una confinazione ulteriore, sia riconosciuto appartenere la proprietà al vicino, si rende se non altro colpevoli di una grave imprudenza, ne potrebbe trovare scusa nella pretesa sua buona fede. Non poteva egli ignorare che rimaneva soggetto ad un’azione per la determinazione dei confini; e, prima d’incominciare le sue costruzioni, avrebbe dovuto egli stesso promuovere tale determinazione”⁴².*

F’dan il-każ, bona fidi ma kienx hemm. Ma kellu jkun hemm l-ebda ekwivoku li l-proprietà tal-konvenuti jew tal-predeċessuri tagħhom fit-titlu ma setgħet qatt testendi oltre l-limiti ta’ fuq tas-sies – dik l-iktar sporġuta ‘l barra.

Il-konvenuti, fin-nota ta’ sottomissjonijiet aħħarija tagħhom, jissoktaw billi jiċċitaw l-**Art. 504 tal-istess Kodiċi** li jgħid li f’qasma ta’ propertija għandu jiġi evitat il-firda ta’ fondi fi bċejjeċ jew il-ħolqien tas-servitujiet. Disposizzjoni din li l-konvenuti jitkolu li tigħiġi applikata per analogija. Dak li japplika għall-każ preżenti iżda huma d-disposizzjonijiet tal-Kodiċi (Art. 540 et seq) fuq il-jeddijiet u l-obbligi bejn il-pussekkur u s-sid, applikabbli permezz tal-**Art. 569**

---

⁴⁰ Pacifici Mazzoni, Comm., art. 452, n. 211 iċċitat minn Francesco Saverio Bianchi, Dei Beni, Della Proprietà e della Comunione, Vol 9 Parte III, paġna 444 (Torino, 1900).

⁴¹ V. Pastore, Commenti al codice civile per gli Stati Sardi, art. 463, n.2.

⁴² Aubry et Rau, t. II § 204, n. 25.

tal-istess Kodiċi. Fost l-oħrajn, is-sid jista' jitlob – kif fil-fatt l-atturi qegħdin jitolbu fir-rikors maħluf tagħhom - it-tnejħhija tal-miljoramenti; f'liema każ il-pussessur *in mala fede* għandu jneħħihom bi spejjeż tiegħu mingħajr ebda jedd għall-ħlas tal-ħsara, u għandu wkoll iħallas il-ħsarat li s-sid ikun bata (Art. 543(3)).

Il-Qorti ma taqbilx mal-konklużjoni bin-numru 9.06 tal-perit tekniku. Il-parti tat-taraġ li qiegħda fuq il-parti l-ħadra għandha tibqa'; u għandhom isiru marki permanenti li jiddistingu ż-żewġ partijiet. Salv permess li talvolta jista' jkun meħtieġ mill-awtoritajiet kompetenti, il-parti tat-taraġ u tal-kamra li qiegħdin fuq il-parti kaħla għandhom titnejħ Hew irrispettivament minn jekk il-parti tal-kamra li tinstab fil-parti l-ħadra jibqagħliex aċċess jew le.

M'hemm l-ebda jedd t'aċċess mill-konvenuti mill-parti l-ħadra għall-parti l-kaħla mit-taraġ in kwistjoni, u l-istess aċċess għandu jiġi magħluq permezz ta' ħajt jew hitaq appożiti prevja l-ħruġ ta' permessi edilizji.

Ikkunsidrat:

Il-Passaġġ.

Jirriżulta, kuntrarjament għal dak li jallegaw il-konvenuti, li t-twessiegh tal-passaġġ li jagħti għas-salina permezz ta' rampa sar fi proprjeta` tal-atturi u mhux fil-parti l-ħadra tal-proprjeta` tal-konvenuti. Dan jidher čar kemm mill-pjanta formanti parti mir-rapport tal-perit tekniku Alan Saliba (para 5.22 a fol 171 tal-proċess) kif ukoll mir-risposta tal-istess perit in eskussjoni għal domanda tal-konvenuti, Risposta Numru 9(h) li tinstab a fol 558 tal-proċess.

Kuntrarjament għal dak li kkonstata l-perit tekniku, il-parti tal-passaġġ immarkata bl-ikħal hija tabilhaqq proprijeta` tal-atturi kif jirriżulta mill-kuntratti tal-akkwist u kuntratti korrettorji esibiti u l-pjanti meħmužin magħhom (ara pjanti a fol 366, 356 u Dok Hf-62 a fol 212), li lkoll jirreferu għas-salina bħala t-territorju mmarkata bl-ikħal, liema kulur jestendi għar-rampa u l-passaġġ ftit ‘il fuq minnha. Mhux hekk biss imma. Permezz tal-ewwel eċċeżżjoni tagħhom, il-konvenuti jammettu li l-parti l-kaħla hi tal-atturi – u din, fuq il-pjanta Dok HF-01, tinkludi r-rampa in kwistjoni. Mela din hi parti mit-territorju tal-atturi u testendi sax-xatba li ngħalqet mill-konvenuti. Għalhekk l-aċċess mill-parti l-hadra ghall-parti kahla għandu jingħalaq.

Ikkunsidrat:

Dritt ta' Passaġġ għas-salina tal-konvenuti.

Il-Perit Tekniku rrelata li għandu jkun hemm aċċess ghall-konvenuti minn fuq il-parti l-kaħla ghall-parti l-griża billi din hija interkjuża. Dan l-aċċess iżda ma jiffurmax parti mit-talbiet tal-atturi. Hemm imsemmi l-aċċess minn art tal-konvenut għal dik tal-atturi, iżda mhux viċi versa. Huwa minnu li t-tieni talba – li l-Qorti “Tiddikjara illi l-intimati ma' għandhom ebda drittijiet ta' kwalsiasi natura fuq dawn l-artijiet proprijeta` tal-istess esponenti” tista’ tkun wiesgha biżżejjed biex tkopri dan l-aċċess, iżda t-talbiet għandhom jinqraw fil-kuntest tal-premessi, li fihom riferenza spċificika għad-diversi lmenti tal-atturi: ghall-parti l-vjola, ghall-kamra u għat-taraġ li jagħti għaliha, u ghall-fetha mill-parti l-hadra ghall-passaġġ, iżda mhux ukoll għal dan l-aċċess. Għalhekk il-Qorti ma tistax tirrelata dwar l-istess mingħajr ma tmur *extra petita*. Anke jekk din hi haġa sfortunata f’kawża li ilha tkarkar għal għaxar snin. Dan appartu li l-konvenuti ma setgħiux jiddefdu ruħhom dwar dan l-aċċess li ma hemm l-ebda riferenza għalihi fir-Rikors Ġuramentat.

Decide:

1. Tiċħad it-tieni eċċeżzjoni tal-konvenuti dwar il-preskrizzjoni.
2. Tiċħad l-eċċeżzjonijiet l-oħrajn safejn mhux kompatibbli ma' din is-sentenza.
3. Tilqa' parzialment l-ewwel talba billi tiddikjara li l-atturi huma proprjetarji tal-artijiet indikati fil-pjanta Dok-HF-01 kuluriti bl-aħmar u bl-ikħal u tal-kostruzzjonijiet kollha mibnija fuqhom ħlief għal dik l-istrixxa art immarkata ġamra li tmiss mit-Tramuntana mal-parti l-ħadra fejn hemm l-ittri A-A fuq Dok HF-01 b'kejl ta' madwar 285 metri kwadri kif indikata fir-rapport tal-perit tekniku Alan Saliba para. 9.01 a fol 185.
4. Tilqa' t-tieni talba billi tiddikjara li l-konvenuti m'għandhom ebda drittijiet ta' kwalsiasi natura fuq l-artijiet proprjeta` tal-atturi bla preġudizzju għal dak li nghad dwar l-aċċess għas-salina tal-konvenuti mmarkata bil-griż fuq il-pjanta Dok HF-01.
5. Tilqa' t-tielet talba billi tistabilixxi l-konfini kollha bejn il-propjetajiet adjaċenti tal-partijiet skont kif stabbiliti f'din is-sentenza. Bl-ġħajnuna ta' espert tekniku Alan Saliba, li qiegħed jiġi maħtur għal dan l-iskop, ppendenti l-ħruġ jew rifjut tal-permessi għall-bini ta' ħitan diviżorji, għandhom jitpoġġew minnufih sinjali permanenti li juru b'mod ċar il-konfini rispettivi u biex jiġi

evitat kull ekwivoku fil-futur jittieħdu ritratti mill-perit li sejjer jiġi nominat mill-Qorti li jiġu esibiti permezz ta' nota fl-atti ta' din il-kawża fī żmien sitt xhur mid-data tas-sentenza.

6. Tilqa' in parti r-raba' talba billi tordna lill-konvenuti sabiex:

6.1 jiżgombraw fi żmien qasir u perentorju minn kull porzjoni tal-art u benefikat li giet stabbbilita bħala proprjeta` tal-esponenti.

6.2 jagħlqu b'mod permanenti dak it-taraġġ, markat bl-ittra (T) li mill-għalqa tal-konvenuti jagħti għal ħdejn il-kamra (K) u għal fuq is-salini proprjeta` tal-atturi.

6.3 titwaqqqa' l-parti tal-kamra, tat-taraġġ u tal-aċċessorji l-oħra li jinstabu fil-proprjeta` tal-atturi kif spjegat fil-parti razzjonali ta' din is-sentenza u kif ikkonstatat fir-rapport tal-Perit Alan Saliba, a spejjeż tal-konvenuti.

6.4 Il-konvenuti għandhom iħallu miftuħha x-xatba li tagħti għar-rampa proprjeta` tal-atturi.

7. Tilqa' in parti l-ħames talba billi tordna li kemm-il darba jinħargu l-permessi meħtieġa mill-awtoritajiet kompetenti, jittellaw ħitan diviżorji, ta' ħxuna skont il-liġi, bejn il-proprjetajiet tal-partijiet fejn hemm bżonn kif jiġi ordnat mill-perit Alan Saliba inkluż u speċjalment bejn l-artijiet kuluriti bl-aħmar u bl-aħdar, fil-parti fejn hemm indikata l-linja diviżorja markata A - A li jidhru fil-pjanta annessa markata bħala Dok-HF-01. Il-bini tal-ħitan jsir bi spejjes bin-nofs bejn l-atturi u l-konvenuti.

8. Tordna t-twaqqigħ tal-parti tal-kamra u l-partijiet aċċessorji tagħha li jinstabu fil-proprietà` tal-atturi.

9. Il-Perit Alan Saliba għandu japplika għal kull permess meħtieg mill-awtoritajiet kompetenti fi żmien tliet xhur mid-data ta' din is-sentenza. Spejjeż relatati mal-permessi dwar ġitan jinqasmu nofs bin-nofs bejn il-partijiet filwaqt li spejjeż dwar permessi għat-twaqqiegħ tal-kamra kollha jew parti minn huma a karigu tal-konvenuti.

10. F'każ ta' nuqqas ta' koperazzjoni da parti tal-konvenuti, l-atturi huma awtorizzati jagħmlu x-xogħliljet huma, taħt id-direzzjoni tal-Perit Alan Saliba.

Spejjeż inkluzi tal-protesti ġudizzjarji tal-20 ta' Mejju 1992, tal-21 ta' Lulju 1992, tat-30 ta' Lulju 1992, tad-29 ta' Ottubru 1992, tat-30 ta' Awwissu 1993, tas-27 ta' Ĝunju 1995, tat-8 ta' Lulju 2005 u tas-27 ta' Marzu 2006 a karigu tal-konvenuti.

Moqrija.

ONOR. IMHALLEF
GRAZIO MERCIECA